

slavije (1971, 1973-79), prvi na PE 1975, drugi 1970, treći 1973; drugi na PS 1978, treći 1974 i 1977 te četvrti 1973; drugi na OI 1976 i prvi na MI 1975 i 1979. Dobitnik Nagrade »Jovan Mikić — Spartak« Saveza organizacija za fizičku kulturu Vojvodine (1975).

Friedrich, Dragutin (1897-1980), srednjošk. profesor, svestrani sportaš i trener. Igrao nogomet u Koprivnici, Sarajevu, Vukovaru i za HAŠK (Zagreb). Drugi na prvenstvu Zagreba 1924 u brzinskom klizanju na 500 i 1500 m. Na PJ 1922 u atletici osvojio druga mjesta u bacanju diska i koplja, u skoku motkom i petoboju. Za HAŠK nastupio na 100 nogometnih utakmica, bio vratar nogometne reprezentacije Jugoslavije 1922 i 1929 i na OI 1924 (ukupno 9 puta). God. 1921-39 nastupao na mnogim teniskim turnirima; s bratom Krešimirom osvojio PJ u igri parova za 1928 i 1931. Osnivač Tenis kluba u Virovitici, sagradio tenisko igralište u Varaždinu i nekoliko u Zagrebu. Dobitnik Trofeja Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1955).

Frischauf, Johannes (1837-1924), profesor matematike na Univerzitetu u Grazu; planinar. Putujući po našim zemljama, opisao mnoge hrv. i slov. planine. Potaknuo je izgradnju kuća u slov. planinama i osnivanje Hrvatskog planinarskog društva. Njegovo ime nosi jedan dom u Kamniškim Alpama. Napisao: *Gebirgsführer*, Graz 1874.

Fritsch, Waldemar (1928), austr. reprezentativac u stolnom tenisu; na PS 1951, u Beču, prvi uveo spužvasti reket što je unaprijedilo stolnotenisku igru.

Frntić, Franjo (1919), sp. radnik, historičar sporta, gl. urednik časopisa *Povijest sporta*; prije Aprilskog rata aktivni član Sokola, atletičar, odbojkaš, nogometaš; poslije Oslobođenja vježbač u DTO Partizan (Bjelovar). Pomaže i pokreće rad pojedinih sp. organizacija na području Bilo-gore, podravske i moslavačke regije; sp. radnik u brojnim forumima organizacija za f.k. u Bjelovaru, Zagrebu i Beogradu; posebno aktivan u rukometnoj i nogometnoj organizaciji te u STO Partizan Hrvatske, Predsjedništva i pojedinih komisijama Saveza sportova Hrvatske, odn. Saveza za fizičku kulturu Hrvatske. Više god. je urednik Bjelovarskog lista; 1970 u Zagrebu pokreće časopis *Povijest sporta*. Uz brojna priznanja i nagrade, dobitnik je Trofeja Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1980) i Majske nagrade Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu Hrvatske (1972).

Frntić, Romeo (1924), propagandist SOUR Pliva u Zagrebu; sp. radnik, rukometni trener i sudac. Jedan od osnivača prvih rukometnih klubova u Zagrebu. God. 1948 prvi rukometni instruktor u Vojvodini (Novi Sad, Zrenjanin, Sombor). Bio profesionalni instruktor i amaterski tajnik Rukometnog saveza Hrvatske, član njegovog Predsjedništva i komisija; predsjednik je njegove Komisije za evidenciju i propagandu. Jedan od organizatora prve rukometne utakmice u dvorani (Zagreb, 28. II 1950). Bio trener muške ekipe RK Lokomotiva (Zagreb), RK Sloboda (Varaždin), Tekstilac (Zagreb) i Kvarner (Rijeka).

frontalna nastava, jedan od organizacijskih tipova nastavnog rada u tjel. odgoju, kada svi učenici rade isti zadatak s jednakim opterećenjem i br. ponavljanja; primjenjuje se najčešće u uvodnom i pripremnom dijelu sata.

frontalna os → **čeonaa os**

fronton (španj.), pelota; otvoreno ili natkrivito igralište različitih dimenzija sa 3 zida; na uzdužnom zidu ucrtno je 15 vertikalnih linija (cuadros) od kojih se 4. i 7. produžuju

po tlu igrališta (falta i pasa); f. je i naziv čeonog zida na istoimenom igralištu.

Fruška gora, Planinarsko i turističko društvo, osn. 1924 u Novom Sadu. Uoči Aprilskog rata, kada je prestalo djelovati, imalo je 8430 članova organiziranih u 15 podružnica i 33 povjereništva, 3 kuće u Fruškoj gori i po jednu na Bukulji i Rudniku. Markiralo je staze po Fruškoj gori, objavilo vodiče i karte, izdavalo časopis *Putnik*. Između ostalih, predsjednik je bio i Vasa Stajić.

FSFI (franc. *Fédération Sportive Féminine Internationale*), Međunarodna federacija ženskih sportova, osn. 1921 u Parizu na inicijativu Alice Milliat, velike pobornice za sudjelovanje žena u sportu. Jugoslavija je pristupila u članstvo FSFI 1924. Na inicijativu FSFI, a povodom II kongresa, 20. VIII 1922 u Parizu su organizirane prve Svjetske ženske igre, međ. natjecanje žena u više sp. grana. Priredbi je prisustvovalo 20 000 gledalaca. Druge igre su održane 1926 u Göteborgu, treće 1930 u Pragu i posljednje (četvrt) 1934 u Londonu, na kojima je reprezentacija Jugoslavije u hazeni osvojila prvo mjesto.

Fuchs, Gilbert (?-1950), njem. reprezentativac u umjetničkom klizanju; prvi na PS 1896, 1906, drugi 1901 i 1908, treći 1898 i 1907; drugi na PE 1901, 1907 i 1909, treći 1895.

Fuch, Jenő (1882-1955), mađ. reprezentativac u mačevanju; pobjednik na OI 1908 i 1912 u borbi sabljom (pojedinačno i ekipno).

Fuchs, Ruth (1946), atletičarka Njemačke DR, višestruka svj. rekorderka u bacanju koplja, pobjednica na OI 1972 i 1976, prva na PE 1974 i 1978.

Fudbal, list namijenjen nogometnom sportu, pokrenut 1951 u Beogradu. Izlazi najprije jednom, pa onda dva puta tjedno u okviru Novinsko-izdavačkog i štamparskog preduzeća Sportska knjiga. Gl. urednici: Todor Bulja (1951-52), Đorđe Paljić (1952-69). Prestao izlaziti 1969.

Fudbalski savez Jugoslavije → **Nogometni savez Jugoslavije**

Fuderer, Andrija (1931), dr. kemijskih nauka; međ. majstor FIDE (1953), zaslužni sportaš Jugoslavije. Omladinsko PJ ovojio 1947. Nastupio na međuzonskom turniru (Göteborg, 1955). Član reprezentacije koja je na šah. olimpijadi 1952 i 1954 osvojila brončanu, a 1958 srebrnu medalju.

fudo dachi (jap.; čvrst stav), karate: jedan od osnovnih stavova; tijelo je poluokrenuto prema naprijed, težina je ravnomjerno raspoređena na obje noge, a težište je ispod tijela; noge su u širokom iskoračnom stavu; stopala su razmaknuta za širinu ramena, a po dužini iskoraka za dvostruku širinu ramena, dok su koljena savijena i okrenuta prema van.

Fudžijama (3778 m), vulkanski vrh 100 km zap. od Tokija, najviši vrh Japana. Po tradiciji sveto brdo Japanaca i cilj hodočašća. također i centar jap. alpinizma i skijaštva. Uspjon je težak i opasan zbog lavina. Prvi uspon je prema predaji izveo monah Enno Ozuno u VII st. Prvi jugosl. uspon izveo je 1900 Dragutin Prica.

Fugina, Stane (1928), sp. novinar, urednik sp. rubrike u Dnevniku, ranije u Ljudskoj pravici i Ljubljanskome dnevniku. Uže područje: košarka, odbojka, skijanje i hokej na ledu. Aktivno se bavio nogometom i košarkom. Dobitnik Nagrade za životno djelo Udruženja sportskih novinara Jugoslavije (1982).

Fuji, auto-moto trkalište u istoimenom jap. gradu, otvoreno 1963; duž. staze 6 i 4,3 km;

FULL CONTACT KARATE

najmanja šir. staze 12 m; tu se od 1976 održava GP Japana.

full contact karate (engl.), moderni borilački sport nastao iz klasičnog karatea, po pravilima sličan boksu, s tim da su dopušteni i udarci nogama. Natjecatelji, odjeveni poput karatea, obavezno nose boksarske rukavice i štitičke od spužvaste gume za noge; amaterima se dopušta i upotreba zaštitnih šljemova za glavu. Mečevi profesionalaca (u SAD, Japanu i nekim evr. zemljama) održavaju se u 9 runda, po 2 min, a mečevi amatera u 3 runde, po 2 min. Cilj borbe je skupiti što više poena zadavanjem udaraca rukama i nogama u gornji dio tijela i glavu, odn. obaranjem protivnika na tlo; ako oboren protivnik nije u stanju stati na noge u roku od 9 sek. ili je bio oboren na tlo tri puta, gubi meč k.o. Za razvoj amaterskog f.c.k. brine se WAKO, a za profesionalni f.c.k., PKA.

fumikomi (jap.; toptanje), karate: udarac nogom prema dolje, gazni udarac nogom; primjenjuje se za napad na noge, osobito koljena i potkoljenice protivnika; zabranjen je u sp. natjecanju.

Funakoshi, Gichin-Shoto (1868-1957), učitelj i majstor karatea, što ga je 1922 iz Okinawe prenio u Japan. Smatraju ga najzaslužnijim za razvoj modernog karatea, osobito njegovih stilova shotokan i shotokai koji se (nazvani njegovim nadimkom) ubrajaju među najpopularnije u svijetu.

funkcionalna anatomija → **anatomija**

D. FRIEDRICH

FUJI, auto-moto trkalište

